

PU2144B

Avustus opetustoimen henkilöstön täydennyskoulutuksen kehittämiseen (Osaava-ohjelma)

Hakuaika

1.11.2011 – 21.12.2011

Lisätietoja

Vastuhenkilö Etelä-Suomen aluehallintovirastossa

Ylitarkastaja Maritta Castrén, maritta.castren@avi.fi, 050 401 7347

Yhteyshenkilö Etelä-Suomen aluehallintovirastossa

Opetustoimen ylitarkastaja Virve Smarzoch, virve.smarzoch@avi.fi p. 040 672 2318

Yhteyshenkilöt elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta

Erikoissuunnittelija Raija Alanko, (Uusimaa) raija.alanko@ely-keskus.fi, p. 040 488 0489,

Kulttuuri- ja koulutusasiantuntija Kristiina Juusti, (Häme ja Kaakkois-Suomi)

kristiina.juusti@ely-keskus.fi, p. 040 839 2212

Koulutuksen ja opetuksen järjestäjät voivat hakea valtion erityisavustusta opetustoimen henkilöstön täydennyskoulutuksen kehittämiseen vuosille 2012–2013. Avustus on osa opetus- ja kulttuuriministeriön Osaava-ohjelman mukaista kehittämistoimintaa.

Osaava-ohjelma

Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti määräaikaisen opetustoimen henkilöstön ammatillista osaamista kehittävän Osaava-ohjelman vuonna 2010. Ohjelman tavoitteena on aktivoida yleissivistävän, ammatillisen, aikuiskoulutuksen sekä vapaan sivistystyön organisaatioita kehittämään paikallisina ja alueellisina verkostoina oman henkilöstönsä ammatillista osaamista, sekä tätä osaamisen kehittämistä palvelevien rakenteiden ja suunnitelmallisen toiminnan luomista.

Osaava-ohjelmalla uudistetaan opetustoimen henkilöstökoulutusta niin, että se palvelee entistä paremmin työyhteisökohtaisia ja henkilöstön omia osaamistarpeita. Ohjelma täydentää työsopimuslaissa ja kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa mainittuja työnantajan velvoitteita huolehtia henkilöstönsä ammatillisen osaamisen kehittämisestä.

Kohderyhmät

Osaava-ohjelma on tarkoitettu opetustoimessa työskenteleville henkilöille. Sen lisäksi erityisinä kohderyhminä vuosina 2012–2013 ovat pää- ja sivutoimiset tuntiopettajat, yli 55-vuotiaat opettajat sekä henkilöt, jotka eivät ole osallistuneet lainkaan tai vain vähän täydennyskoulutukseen viime vuosina.

Osaava-ohjelman mukaisen kehittämistoiminnan tavoitteet

Osaava-ohjelman pääosan muodostavat tarvelähtöiset, paikallisesti laadittavat osaamisen kehittämisen mallit ja toimintasuunnitelmat, joiden runkona toimivat osaamistarvekartoitukset sekä paikalliset koulutus- ja kehittämissuunnitelmat. Koulutuksen järjestäjät tai oppilaitokset voivat yhdessä alueellisesti tai muuten ohjelman tavoitteiden kannalta luontevasti koottuna verkostona hakea rahoitusta osaamisen kehittämisen suunnitelmien laatimiseksi, toiminnan rakenteiden vahvistamiseksi ja siihen liittyvän täydennyskoulutuksen järjestämiseksi. Osaamisen kehittämistä edistävien verkostojen yhteistyökumppaneina voi olla koulutuksen tai työelämän muita toimijoita, ja suunnitelmien laatimisessa voidaan käyttää asiantuntija-apua. Kehittämistyöllä haetaan uusia, innovatiivisia osaamisen kehittämisen tapoja ja malleja.

Kehittämisverkosto voi Osaava-ohjelman avustuksella lisätä henkilöstönsä osaamista / järjestää täydennyskoulutusta, joka edistää opetuksen laatutyötä, henkilöstön työhyvinvointia tai henkilöstön oman ammatillisen osaamisen kehittämisen kannalta tarvittavaa tietoyhteiskuntaosaamista. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan henkilöstön yksilölliset tarpeet, työyhteisön tarpeet sekä työnantajan tarpeet. Koulutukset pyritään toteuttamaan työyhteisössä ja nivomaan mahdollisimman suurelta osin työtehtäviin, tai järjestämään niiden ohella. Opiskeluun ja kehittämistyöhön tarvittava ajankäyttö sovitaan organisaatiokohtaisesti. Työn ohella tapahtuvan koulutuksen toteuttamistapoja voivat olla esim. verkko-opetus, osa-aikaisen opiskelun mahdollistavat mallit tai työn ja koulutuksen vuorottelu. Perinteisempien toteuttamistapojen rinnalla kannustetaan uusien täydennyskoulutuksen muotojen kehittämiseen. Näitä ovat esim. opintovierailut, verkko-opiskelu, video/audiovälitteinen koulutus, työskentelyn seuraaminen toisessa työyhteisössä, mentorointi tai muu vertaisoppiminen. Uusien työelämäläheisten koulutusmallien kehittämisessä voi hyödyntää ulkopuolista asiantuntijatukea. Osaava-ohjelmassa järjestettävä täydennyskoulutus on maksutonta osallistujille.

Kehittämistyössä tulee huomioida erityisten kohderyhmien tarpeet. Näiden erityiskohderyhmien osalta täydennyskoulutuksessa voidaan hyödyntää ulkopuolisten toteuttajien järjestämää täydennyskoulutusta (esim. opettajien pedagogisten ainejärjestöjen koulutus, muiden täydennyskoulutuksen tarjoajien maksullinen koulutus). Myös sivistys- ja oppilaitosjohdon kansainvälisiin koulutuksiin ja konferensseihin osallistumista voidaan tukea. Osallistumismaksujen kattamiseen varataan tarvittava määräraha hakemusta tehtäessä. Koulutukseen osallistuvien matkakustannukset tulee kattaa omarahoitusosuudesta.

Nyt haettavana olevan määrärahan lisäksi Osaava-ohjelmassa toteutetaan sivistys- ja oppilaitosjohdolle suunnattua muuta valtakunnallista täydennyskoulutusta. Näitä ovat oppilaitosjohdon oppisopimustyyppinen täydennyskoulutus, rehtorin tehtäviin kannustava rekrytointikoulutus, uusien rehtoreiden perusopinnot, rehtorin mentorointi sekä tieto- ja viestintätekniikka koulun johtamisen ja pedagogisen uudistamisen välineenä. Myös uusille opettajille (2-5 vuotta tehtävässään toimineille) tarkoitettua vertaisryhmämentorointia tarjotaan valtakunnallisesti. Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus vastaavat näiden ohjelman osien toimeenpanon käynnistämisestä. Tämä mainituille kohderyhmille maksuton ja Osaava-ohjelmaan kuuluva tarjonta kannattaa huomioida paikallisessa kehittämistyössä. Haku täydennyskoulutuksen järjestäjille on samanaikaisesti käynnissä opetus- ja kulttuuriministeriössä ja Opetushallituksessa.

Raportointi ja seuranta

Koulutuksen järjestäjien/kehittäjäverkostojen tulee seurata ja raportoida kehittämistoiminnasta määrärahan myöntäneelle aluehallintovirastolle. Määrärahan käytöstä ja toiminnasta tulee koota määrällistä ja laadullista palautetta. Verkoston toimintaa koordinoiva taho kokoaa koko verkostoa koskevat tiedot keskitetysti. Raportoinnissa tuotetaan arvio siitä, miten toiminnalle asetetut tavoitteet ovat toteutuneet. Erityisesti seurannassa pyydetään tietoa siitä, miten kehittämistyö ja toteutettu henkilöstön osaamisen kehittäminen tukivat kohdejoukon henkilökohtaisia ja organisaatiotason tai yhteisen verkoston tavoitteita. Opetus- ja kulttuuriministeriö ja opetustoimen henkilöstökoulutuksen neuvottelukunta seuraavat Osaava-ohjelman tavoitteiden toteutumista kansallisesti. Hyväksytyt tahoja ohjeistetaan seurannasta erikseen.

Valtionavustuksen myöntäminen ja käyttö

Valtionavustus myönnetään kehittämistyön käynnistämisestä ja sen tulosten vakiinnuttamisesta aiheutuviin kustannuksiin ajalla 1.3.2012–31.12.2013. Vuodelle 2012 myönnettyä valtionavustusta voidaan käyttää vuoden 2013 loppuun asti.

Valtionavustusta voidaan pääsääntöisesti käyttää verkostojen yhteisten toimintamallien ja rakenteiden luomiseen osaamisen kehittämiseksi sekä paikallisesti tai alueellisesti laadittavien osaamiskartoitusten, koulutus- ja kehittämissuunnitelmien laadinnasta ja käyttöönosta aiheutuviin kustannuksiin. Määrärahaa voi myös käyttää verkostoissa ja työyhteisöissä toteutettavan täydennyskoulutuksen kustannuksiin silloin kun kehittämistoimilla edistetään laatutyötä, työhyvinvointia, tietoyhteiskuntaosaamista tai uusien osaamisen lisäämisen menetelmien käyttöönottoa työyhteisössä. Kehittämistyöhön ja täydennyskoulutuksen toteuttamiseen voidaan ostaa asiantuntijapalveluita.

Valtionavustusta voidaan käyttää suunnittelu-, kehittämis- ja arviointityöstä aiheutuviin kustannuksiin, täydennyskoulutuksen järjestämisestä aiheutuviin kouluttajien matka- ja palkkiokustannuksiin, koulutustila- ja tietoliikennekustannuksiin sekä asiantuntijapalveluihin. Erityisten kohderyhmien osalta avustusta voi käyttää

verkoston ulkopuoliseen täydennyskoulutukseen osallistumisesta aiheutuviin osallistumismaksuihin (esim. pedagogiset ainejärjestöt).

Valtionavustuslain (688/2001) 14 §:n mukaan ”valtionavustus saadaan käyttää ainoastaan valtionavustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen”. Verkostojen ja työyhteisöjen käyttöön suunnattua Osaava-avustusta ei voi käyttää organisaation kiinteisiin toimintakustannuksiin kuten opetuksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin, laitehankintoihin, sijaisten palkkakuluihin, täydennyskoulutuksiin osallistuvien matkakustannuksiin tai muihin vastaaviin kustannuksiin.

Käynnissä olevat Osaava-hankkeet voivat hakea rahoitusta vuonna 2012 sellaisiin ohjelman mukaisiin toimintoihin tai osa-alueisiin, joita ei ole rahoitettu vuosina 2010 tai 2011. Hakemuksessa tulee mainita aiemmin rahoitetut osa-alueet ja toiminnot. Hakijan tulee mainita myös muista rahoituslähteistä tämän hankkeen keskeisiin sisältöihin saadut samanaikaiset valtionavustukset ja muut hankerahoitukset.

Valtionavustuksen myöntämisen edellytyksenä on:

- **Hakijan** tulee olla opetuksen ja koulutuksen järjestäjä, joka edustaa yleissivistävän, ammatillisen, aikuiskoulutuksen tai vapaan sivistystyön oppilaitosten tai koulutuksen järjestäjien verkostoa, jossa on vähintään kaksi, mielellään useampi nimetty jäsen.

Verkosto on muodostettu niin, että toiminnalla on mahdollisuus jatkaa myös rahoitetun kehittämishankkeen jälkeen. Verkoston toiminta ei voi olla suunnattu vain yhden koulutuksen ylläpitäjän / koulutuskuntayhtymän / kunnan / kaupungin henkilöstölle. Etusijalla ovat paikalliset / alueelliset verkostot sekä verkostot, joilla erityistehtävänsä vuoksi on tarkoituksenmukaista kehittää henkilöstönsä osaamista yhdessä. Verkoston yhteistyökumppaneina voi olla esim. koulutuksen, työelämän tai kolmannen sektorin muita toimijoita. Yliopistojen opettajakoulutuksen yksiköt, harjoittelukoulut tai ammatilliset opettajakorkeakoulut voivat kansallisena verkostona hakea tukea tukea opetushenkilöstönsä tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön kehittämiseen.

Yksi verkoston jäsenistä nimetään hallinnollisesti vastuulliseksi kumppaniksi.

Verkoston jäsenet sitoutuvat kehittämistoimintaan sekä laatimaan / päivittämään osaamisen kehittämissuunnitelmansa ja toiminnan kehittämiseen keskeisesti liittyvät kehityskeskustelukäytänteensä.

Hankkeen toiminnan ohjaamiseksi muodostetaan verkoston yhteinen ohjausryhmä, joka vastaa yhteistyöstä koulutuksen järjestäjien / oppilaitosten kesken, organisoii toiminnan yhdessä koulutuksen järjestäjien / oppilaitosten koulutusvastaavien kanssa sekä huolehtii tiedon välittämisestä myös kuntien ja kuntayhtymien päättäjille sekä muiden koulutuksen järjestäjien taustaorganisaatioille. Ohjausryhmän tulee osoittaa hankkeelle yhteyshenkilö, joka vastaa myönnettyyn erityisavustukseen liittyvästä tiedonkulusta ja raportoinnista avustuksen myöntäneelle aluehallintovirastolle. Hankkeiden toimittamat tiedot ovat avainasemassa seurattaessa Osaava-ohjelman toteutumista ja vaikuttavuutta.

- **Hankkeen kohderyhmät ja sisällöt** vastaavat ohjelman mukaisen kehittämistoiminnan tavoitteita. Verkoston jäsenet suunnittelevat hanketoiminnan omaa toimintaansa systemaattisesti ja säännöllisesti tukevaksi ja kehittäväksi. Toiminnalla tulee olla edellytykset vakiintua hankkeen päättymisen jälkeen. Hanke monipuolistaa alueen täydennyskoulutuksen tarjontaa.
- Hankkeessa tulee varmistaa, että hankkeen tuotosten tekijän- ja omistusoikeuksista sovitaan CC (Creative Commons) lisenssiehtojen mukaisesti. Lähtökohtaisesti julkisin varoin tuotetun materiaalin ja muiden tuotosten tulee olla avoimesti ja maksuttomasti saatavilla ja hyödynnettävissä.
- **Hankkeen aikataulu** on sovitettu siten, että hanke voi aloittaa toimintansa viimeistään elokuussa 2012 ja saa tässä hakemuksessa kuvatun hanketoiminnan päätökseen vuoden 2013 loppuun mennessä.
- **Hankkeen kokonaiskustannusarvio** vastaa toiminnasta aiheutuvia todellisia menoja. Hakijoilla on osoitettuna toimintaan vähintään 10 % omarahoitusosuutta. Tämä osuus voi olla laskennallista.

- **Arviointi ja raportointi** toiminnan tuloksellisuudesta on säännöllistä. Hyväksytyn hakijan tulee perustaa ja päivittää säännöllisesti julkista verkkosivua tai blogia verkoston toiminnasta. Hakija toimittaa sen verkko-osoitetiedot avustuksen myöntäneelle aluehallintovirastolle 1.9.2012 mennessä. Hankkeen verkkosivulla tulee esittää myös verkoston toiminnan tavoitteet ja kuvata työskentelyn eri vaiheita. Osaava-ohjelman eri toimijoilla on oikeus linkittää palvelun tuottamisessa syntyneitä tuloksia nähtäväksi julkisesti valitsemallaan tavalla. Hanke toimittaa myös lyhyen selvityksen hankkeen toiminnasta vuoden 2012 lopussa ja loppuselvityksen 8.2.2014 mennessä määrärahan myöntäneeseen aluehallintovirastoon tai erikseen pyydettyä. Aluehallintovirasto antaa myöntämispäätöksen yhteydessä tarkemmat ohjeet annettavista selvityksistä.
- Hankkeen tulee mainita hakemuksessa kuvattua toimintaa edistäessään, että kyse on valtakunnallisen Osaava-ohjelman toimeenpanosta. Osaava-ohjelman tunnuksen käyttöoikeus koskee vain hankkeen toimintasuunnitelmassa sovittua viestintää ja on voimassa avustuspäätöksen voimassaoloajan.

Valtionavustuksen hakeminen ja määrä

Ennen valtionavustushakemuksen tekemistä hakijan/hakijoiden tulee tutustua Osaava-kehittämistyöhön liittyviin tausta-asiakirjoihin.

- [Osaava-työryhmän loppuraportti 15.4.2009 \(Opetustoimen henkilöstön ammatillisen osaamisen varmistaminen, OPM: 2009:16\)](#)
- [Osaava-ohjelman tavoitteet \(Opetustoimen henkilöstökoulutuksen neuvottelukunta\)](#)
- [Opetus- ja kulttuuriministeriön suunnitelma valtion rahoittamasta opetustoimen henkilöstökoulutuksesta vuonna 2012 <http://bit.ly/rFiMEI>](#)
- [Opetustoimen henkilöstökoulutus osaamisen voimavarana. Muistio opetustoimen henkilöstökoulutuksen hyviin käytänteisiin ja kehittämistoimiin. Toim. Kauko Hämäläinen, Kimmo Hämäläinen, Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2011:9.](#)

Valtionavustus myönnetään oppilaitosten tai koulutuksen järjestäjien verkostolle, jossa on vähintään kaksi jäsentä. Avustus voidaan myöntää myös useamman aluehallintoviraston alueella toimivalle kehittämisverkostolle. Tällöin avustushakemus osoitetaan hallinnollisesti vastuullisen kumppanin alueella toimivalle aluehallintovirastolle. Aluehallintovirastot neuvottelevat keskenään avustuksen myöntämisestä maantieteellisesti laajoille hankkeille.

Avustuksen suuruus vaihtelee kohteena olevan opetustoimen henkilöstön määrän ja suunnitellun kehittämistoiminnan sisällön mukaan.

Hakulomake mahdollisine liitteineen toimitetaan Etelä-Suomen aluehallintovirastoon, os.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat –vastuualue
PL 110
00521 Helsinki
sekä sähköisesti osoitteella: kirjaamo.etela@avi.fi

21.12.2011 virka-ajan päättymiseen mennessä. Tämän jälkeen toimitetut hakemukset voidaan jättää huomiotta.

Haun yhteydessä järjestetään alueellisia informaatiotilaisuuksia. Tilaisuudet toimivat samalla verkostoitumis- ja suunnittelutilaisuuksina. Tilaisuudet järjestetään seuraavasti:

Helsingissä

Aika Perjantai 4.11.2011 klo 9.30-12.00
Paikka Haaga-Helia, käyntiosoite Ratapihantie 13, Helsinki
Kokoustila: Haaga-Helian luokka 2209 II kerros

Lahdessa

Aika Perjantai 11.11.2011 klo 10.00-12.00
Paikka Oppimiskeskus Fellmannia, käyntiosoite Kirkkokatu 27, Lahti
Kokoustila: Ars&Cultura

Tilaisuuksiin pyydetään ilmoittautumaan Etelä-Suomen aluehallintovirastoon, vive.smarzoch@avi.fi

LIITTEET: Hakulomake